ŠTUDENTSKA ORGANIZACIJA SLOVENIJE

RESOLUCIJA ŠOS O OBRAVNAVI ZAMEJSKIH ŠTUDENTOV IZ ITALIJE Z VIDIKA ŠTUDENTSKEGA DELA IN DAVČNE OBRAVNAVE

NOVEMBER 2026

Uvod

Zamejski Slovenci predstavljajo pomemben del slovenske skupnosti zunaj meja Republike Slovenije. Za številne mlade iz slovenskega zamejstva v Italiji je študij v Sloveniji pomemben del njihovega izobraževalnega in osebnega razvoja. Pri tem njihova mobilnost pogosto ni začasna, temveč predstavlja reden in dolgotrajen del njihovega vsakdanjega življenja. V skladu s slovensko zakonodajo zanje na področju študija veljajo enaki pogoji kot za slovenske državljane [1].

Uvod, ki prebivajo v Italiji in se izobražujejo v Sloveniji, se lahko zaradi statusa študenta v Republiki Sloveniji vključujejo tudi v slovenski sistem študentskega dela. Delo ob študiju jim omogoča pridobivanje prihodka za pokrivanje stroškov študija, nastanitve, prehrane, prevoza in drugih življenjskih stroškov. Hkrati jim omogoča pridobivanje delovnih izkušenj in vključevanje v slovensko družbo in trg dela.

Njihov položaj pa se razlikuje od položaja študentov, ki živijo, študirajo in delajo v isti državi pa tudi nekaterih drugih tujih študentov, ki opravljajo študentsko delo v Sloveniji. Zamejski študent lahko študira in dela v Sloveniji, hkrati pa ima prebivališče in davčno rezidentstvo v Italiji. Pri obdavčitvi njegovega dohodka je zato treba upoštevati tako nacionalno davčno zakonodajo kot tudi pravila o davčnem rezidentstvu in določbe meddržavnega sporazuma med Slovenijo in Italijo.

Prav ta čezmejni položaj lahko za študenta ustvari dodatne davčne in administrativne obveznosti ter v določenih primerih tveganje dvojnega obdavčevanja oziroma težave pri učinkovitem uveljavljanju mehanizmov za njegovo preprečevanje.

Namen resolucije je opozoriti na davčne in administrativne ovire, s katerimi se pri opravljanju študentskega dela srečujejo zamejski Slovenci iz Italije, ter predlagati konkretne ukrepe za njihovo enakopravnejšo davčno obravnavo in učinkovito preprečevanje dvojnega obdavčevanja.

Študentsko delo zamejskih študentov v Sloveniji

Študentsko delo je za številne študente pomemben način zagotavljanja finančne samostojnosti v času študija. To je še posebej pomembno ob naraščajočih bivalnih stroških, stroških prehrane, prevoza in drugih življenjskih stroškov[2].

Za zamejske študente iz Italije je možnost opravljanja študentskega dela v Sloveniji dodatno pomembna zaradi njihove neposredne povezanosti s slovenskim prostorom. Študent, ki študira v Sloveniji, se lahko na slovenski trg študentskega dela vključuje pod primerljivimi pogoji kot drugi študenti.

Problem pa lahko nastane pri davčni obravnavi dohodka, saj njegov čezmejni položaj pomeni, da se poleg slovenske davčne zakonodaje upoštevajo tudi pravila države njegovega davčnega rezidentstva.

To odpira vprašanje, ali je zamejskemu študentu v praksi omogočeno, da je pri opravljanju študentskega dela obravnavan enakopravno kot primerljivega študenta, ki je davčni rezident Slovenije.

Na ŠOS menimo, da čezmejni položaj zamejskih študentov ne sme predstavljati podlage za dodatne davčne in administrativne ovire pri dostopu do študentskega dela in uveljavljanju njihovih davčnih pravic.

Davčni položaj zamejskega študenta iz Italije

Pri zamejskem študentu iz Italije se lahko pojavi položaj, v katerem je dohodek iz študentskega dela ustvarjen v Sloveniji, študent pa je davčni rezident Italije.

V takšnem primeru je treba ugotoviti, katera država ima na podlagi nacionalne zakonodaje in bilateralnega sporazuma pravico do obdavčitve posameznega dohodka ter kateri mehanizmi se uporabljajo za preprečevanje dvojnega obdavčevanja.[3]

Slovenija in Italija imata sklenjen sporazum o izogibanju dvojnega obdavčevanja.[4] Obstoj sporazuma je pomemben, vendar sam po sebi še ne pomeni, da je položaj študenta avtomatično enostaven ali da do dvojnega obdavčevanja v praksi ne more priti.

Ključno je vprašanje, kako so v sporazumu obravnavani dohodki iz študentskega dela ter kako lahko študent v praksi uveljavi mehanizme za preprečevanje oziroma odpravo dvojnega obdavčevanja.

21. člen Konvencije med Slovenijo in Italijo posebej ureja davčno obravnavo študentov, vendar se nanaša na plačila za njihovo vzdrževanje, izobraževanje ali usposabljanje, ki izvirajo iz virov zunaj države študija. Določba zato ne ureja izrecno dohodkov, ki jih študent ustvari z opravljanjem dela v državi študija. Davčno obravnavo dohodkov iz študentskega dela je zato treba presojati predvsem v okviru določb o dohodkih iz zaposlitve ter pravil o odpravi dvojnega obdavčevanja. Takšna ureditev lahko za zamejske študente iz Italije povzroča vprašanje, ali je njihov položaj ustrezno in jasno urejen ter ali imajo v praksi učinkovit mehanizem za preprečevanje oziroma odpravo dvojnega obdavčevanja.[5]

Problem zato ni nujno zgolj v tem, da bi bil isti dohodek avtomatično obdavčen v obeh državah, temveč tudi v dejanski dostopnosti mehanizmov za preprečevanje oziroma odpravo dvojnega obdavčevanja ter s tem povezanih časovnih in administrativnih bremen.

Po izkušnjah Kluba zamejskih študentov so se njihovi člani s to problematiko že večkrat srečali. Klub izpostavlja, da je za študente iz nekaterih držav, med drugim Indije, mogoče uveljavljati vračilo oziroma zmanjšanje davčne obremenitve, medtem ko takšen mehanizem za zamejske študente iz Italije po njihovih izkušnjah v praksi ni dostopen. Posledično so zamejski študenti iz Italije pri opravljanju študentskega dela izpostavljeni dodatni 22,5-odstotni davčni obremenitvi, kar zmanjšuje njihov razpoložljivi dohodek.[6] To ustvarja neenak položaj med študenti, ki v Sloveniji opravljajo primerljivo delo. Uvod so zaradi svojega davčnega rezidentstva v manj ugodnem položaju kot študenti številnih drugih držav, tako evropskih, temveč tudi tretjih držav, kot je na primer Indija.

Klub zamejskih študentov kot eno od možnosti za ureditev davčnega položaja izpostavlja pridobitev davčnega rezidentstva v Sloveniji, pri čemer morajo biti izpolnjeni pogoji iz 6. člena ZDoh-2.[7] Takšna rešitev pa pomeni, da je za doseganje ugodnejšega davčnega položaja potrebno spremeniti oziroma urediti davčno rezidentstvo, kar za zamejske študente predstavlja dodatno pravno in življenjsko okoliščino, ki ni neposredno povezana z opravljanjem njihovega študentskega dela.

Takšen položaj ustvarja razliko med študenti, ki opravljajo primerljivo delo v Sloveniji, vendar so zaradi svojega davčnega rezidentstva izpostavljeni različnim davčnim obremenitvam in možnostim uveljavljanja davčnih pravic. Zato vprašanje ni zgolj, ali je dvojno obdavčevanje formalno preprečeno, temveč tudi, ali ima študent v praksi učinkovit, dostopen in sorazmeren mehanizem za uveljavljanje svojih davčnih pravic.

Administrativne ovire

Problem za zamejske študente iz Italije ni zgolj zahtevnost administrativnih postopkov, temveč predvsem omejena uporabnost obstoječih mehanizmov za preprečevanje oziroma odpravo dvojnega obdavčevanja. V Sloveniji se za uveljavljanje ugodnosti na podlagi mednarodnih pogodb o izogibanju dvojnega obdavčevanja uporabljajo postopki KIDO. V primeru Italije pa obstoječi sporazum med državama ne vsebuje ustrezne določbe za dohodke iz študentskega dela, zaradi česar zamejski študenti iz Italije tega mehanizma za svoje študentsko delo ne morejo učinkovito uporabiti.[8]

Pri tem je pomembno izpostaviti učinkovito delovanje centralizirane enote FURS na Ptuju, ki obravnava postopke KIDO. Po informacijah, pridobljenih pri pripravi resolucije, je enota dostopna za vprašanja ter pri obravnavi postopkov zagotavlja učinkovito in strokovno podporo. Pozitivno je tudi sodelovanje med FURS in e-Študentskim servisom, ki študentom pomaga pri izpolnjevanju KIDO obrazcev in odpravljanju administrativnih ovir.[9]

Vendar učinkovito izvajanje postopkov KIDO ne more odpraviti sistemske vrzeli v primeru Italije, če za dohodke iz študentskega dela ni ustrezne bilateralne podlage za njihovo uporabo. Problem zato ni zgolj administrativen, temveč izhaja iz samega davčnega okvira med Slovenijo in Italijo.

Takšna ureditev za zamejske študente pomeni dodaten finančni in socialni strošek, saj zmanjšuje njihov razpoložljivi dohodek iz študentskega dela in jih lahko postavlja v manj ugoden položaj v primerjavi s študenti iz držav, za katere so ustrezni mehanizmi preprečevanja dvojnega obdavčevanja dostopni.

Stališča in predlogi ŠOS

ŠOS si prizadeva za ureditev, v kateri zamejski študenti iz Italije zaradi svojega čezmejnega položaja:

- niso neupravičeno davčno obravnavani manj ugodno kot drugi zamejski študenti;
- niso izpostavljeni dvojni davčni obremenitvi istega dohodka;
- imajo učinkovit in dostopen mehanizem za uveljavljanje svojih davčnih pravic;
- imajo jasne informacije o svojih davčnih pravicah in obveznostih.

ŠOS poziva Vlado Republike Slovenije in pristojne institucije, da:

1. opravijo celovito analizo davčnega položaja zamejskih študentov iz Italije, ki v Sloveniji opravljajo študentsko delo;
2. preučijo izvajanje Sporazuma med Slovenijo in Italijo o izogibanju dvojnega obdavčevanja v delu, ki se nanaša na dohodke iz študentskega dela, ter po potrebi predlagajo njegovo ustrezno dopolnitev;
3. zagotovijo učinkovit mehanizem za preprečevanje oziroma odpravo dvojnega obdavčevanja dohodkov zamejskih študentov;
4. vzpostavijo jasne informacije in smernice za zamejske študente o njihovih davčnih pravicah in obveznostih.

Zaključek

Uvod iz Italije predstavljajo pomemben del slovensko-italijanskega čezmejnega prostora, vendar njihov čezmejni položaj prinaša posebne davčne in administrativne izzive. Klub zamejskih

študentov ob tem izpostavlja občutek neenake obravnave: »V Sloveniji se počutimo kot tujci: medtem ko nekateri študenti iz držav zunaj EU teh davkov ne plačujejo, jih moramo mi.«

Davčni sistem ne sme postati ovira za študij in delo zamejskih študentov. ŠOS zato poziva k ureditvi, ki bo zagotavljala učinkovito preprečevanje dvojnega obdavčevanja, enakopravnejšo davčno obravnavo ter jasne in dostopne postopke za uveljavljanje davčnih pravic.

Ureditev davčnega položaja zamejskih študentov je tako pomemben del zagotavljanja enakega dostopa do izobraževanja, dela in čezmejne mobilnosti.

Viri in literatura

Zakon o visokem šolstvu (ZViS-1). (2025). Uradni list Republike Slovenije, št. 56/25. PISRS. https://pisrs.si/pregledPredpisa?sop=2025-01-2265

Šramel Čebular, L. (23. marec 2021). Znanje nima državljanstva. Kaj pa Univerza. Dostopno na: https://radiostudent.si/univerza/kaj-pa-univerza/znanje-nima-drzavljanstva

Finančna uprava Republike Slovenije. (2026). Obdavčitev dohodkov študentov (in dijakov) po ZDoh-2 in po mednarodnih pogodbah. https://www.fu.gov.si/fileadmin/Internet/Davki_in_druge_dajatve/Podrocja/Dohodnina/Dohodek_iz_zaposlitve/Opis/Obdavcitev_dohodkov_studentov__in_dijakov__po_ZDoh-2_in_mednarodnih_pogodbah.doc

Zakon o ratifikaciji Konvencije med Vlado Republike Slovenije in Vlado Italijanske republike o izogibanju dvojnega obdavčevanja in preprečevanju davčnih utaj v zvezi z davki od dohodka in premoženja z dodatnim protokolom (BITIDO). (2002). Uradni list Republike Slovenije, št. 30/2002, str. 381 https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO3348

Zakon o dohodnini (ZDoh-2). (2006). Uradni list Republike Slovenije, št. 117/06. PISRS. https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO4697

e-Študentski Servis. (2026, 22. maj). Student work in Slovenia: A complete guide for international students. https://www.studentski-servis.com/studenti/novice/tuji-dijakistudentje-studentsko-delo/